

Pozývame vás na

PREDNÁŠKOVÉ POPOLUDNIE

8. júna 2023 (štvrtok) o 17.00 hod.

Sledujte nás NAŽIVO 8. júna 2023 o 17.00 hod.
<https://www.facebook.com/shmu.sk>

Téma:

Letecká meteorológia – bezpečnosť leteckej dopravy

Prednášať bude:

Mgr. Cyril Kunzo, hlavný meteorológ LMS, SHMÚ

Letecká meteorologická služba SHMÚ (LMS)

LMS je odborným útvarom SHMÚ, ktorý na základe poverenia Ministerstva dopravy SR zabezpečuje poskytovanie leteckej meteorologickej služby na území Slovenska.

Medzi hlavné činnosti LMS patrí:

vykonávanie meteorologických pozorovaní na určených civilných dopravných letiskách v rámci SR, monitorovanie vývoja počasia a vydávanie meteorologických predpovedí a výstrah na zabezpečenie leteckej prevádzky, poskytovanie meteorologických informácií, konzultácií a brífingu pre leteckých odberateľov.

OTÁZKY

Čo je predmetom činnosti Leteckej meteorologickej služby (LMS)?

Zjednodušene povedané všetko, čo sa týka meteorológie a letectva. Konkrétne je možné činnosť LMS rozdeliť do štyroch oblastí:

1. pozorovanie počasia na letiskách SR a poskytovanie správ a hlásení pre jednotlivých odberateľov
2. predpoveď počasia na letiskách SR pre zložky riadenia letovej prevádzky a pre leteckých prevádzkovateľov (pilotov, letecké spoločnosti a pod.)
3. poskytovanie leteckej meteorologickej výstražnej služby pre letiská a vo vzdušnom priestore SR
4. poskytovanie meteorologických informácií, letovej dokumentácie, brífingu, konzultácií a pod. prevažne v súvislosti s plánovaním a realizovaním letov.

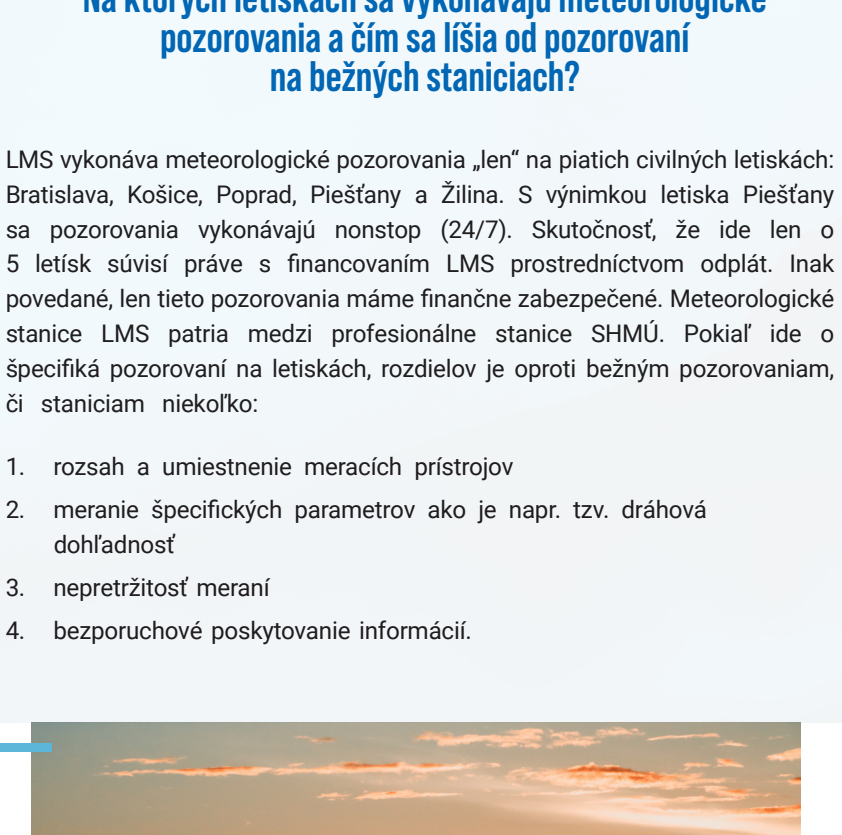
Letecká meteorologická služba nie je verejnosti známou zložkou SHMÚ...

Aj keď letecká meteorológia je súčasťou Slovenského hydrometeorologického ústavu v podstate od jeho vzniku, svojou činnosťou je zameraná na limitovaný okruh odberateľov. Navyše, naši odberatelia sú veľmi úzko špecializovaní, patria do okruhu transportu - dopravy než meteorológii. Preto aj letecká meteorologická služba má akoby „dvoch pánov“:

- organizačne patrí k SHMÚ a následne pod Ministerstvo životného prostredia SR a
- z pohľadu požiadaviek, pravidiel či predpisov však patrí skôr pod Ministerstvo dopravy SR (MD SR).

Ako subjekt poskytujúci služby pre civilné letectvo sa LMS radí medzi subjekty označované ako „letecké navigačné služby“ (patria sem aj letecká informačná služba, služba pátrania a záchranu a pod.) No a ako takýto subjekt musel prejsť procesom certifikácie, ktorý podlieha pod Dopravný úrad SR a následne dostal poverenie na vykonávanie tejto služby od MD SR. Navyše svoje postavenie, technickú a odbornú spôsobilosť musí obhajovať počas pravidelných ročných auditov národného dozorného orgánu (DÚ SR). Istou odmenou je potom možnosť nárokať si finančné odplaty od odberateľov v rámci civilného letectva a nezávislosť od štátneho rozpočtu.

Aby sme LMS dostali aj do povedomia verejnosti, doplnili sme na internetovej stránke SHMÚ jednoduchší prístup k niektorým produktom LMS, aj keď viaceré z nich sú prístupné len po zadaní prístupových kódov, ktoré však nie je problém získať prostredníctvom e-mailu.

Na ktorých letiskách sa vykonávajú meteorologické pozorovania a čím sa líšia od pozorovaní na bežných stanicích?

LMS vykonáva meteorologické pozorovania „len“ na piatich civilných letiskách: Bratislava, Košice, Poprad, Piešťany a Žilina. S výnimkou letiska Piešťany sa pozorovania vykonávajú nonstop (24/7). Skutočnosť, že ide len o 5 letísk súvisí práve s financovaním LMS prostredníctvom odplát. Inak povedané, len tieto pozorovania máme finančne zabezpečené. Meteorologické stanice LMS patria medzi profesionálne stanice SHMÚ. Pokiaľ ide o špecifiká pozorovaní na letiskách, rozdiel je oproti bežným pozorovaniam, či stanicam niekoľko:

1. rozsah a umiestnenie meračiacich prístrojov
2. meranie špecifických parametrov ako je napr. tzv. dráhová dohľadnosť
3. nepretržitosť meraní
4. bezporuchové poskytovanie informácií.

Letecká doprava patrí k bezpečnejším druhom dopravy. Ako k tomu prispievajú meteorologické služby?

Zavedením presných pravidiel lietania, systémom riadenia letovej prevádzky či nárokmi na prevádzku lietadiel ako aj postupným technickým aj procesným zdokonaľovaním vo všetkých týchto oblastiach sa letecká doprava skutočne stala asi najbezpečnejším druhom dopravy. Aj keď štatistické údaje je potrebné vziať v celom kontexte, počasie, ktoré stále ovplyvňuje bezpečnosť leteckej prevádzky, bolo v asi 20-25% leteckých nehodách priamou či nepriamou príčinou. Je logické, že tento podiel narastá, resp. súvisí najmä so zhoršenými poveternostnými podmienkami. Úlohou leteckej výstražnej služby je poskytovať pre lietadlá počas letu, pre radiacich letovej prevádzky alebo pre prevádzkovateľov letísk včasnú a čo najpresnejšie upozornenie či výstrahu na výskyt takýchto nebezpečných javov. Zodpovednosť za poskytovanie takejto služby má v rámci územia Slovenska naša centrálna meteorologická stanica na letisku v Bratislave. Podobne ako pri predpovedi, aj letecké meteorologické výstrahy pre lietadlá počas letu sa pripravujú v úzkej spolupráci s kolegami z okolitých štátov, keďže výskyt takýchto javov často nie je obmedzený štátnymi hranicami.

ŽIVOTOPIS

Mgr. Cyril Kunzo

V rokoch 1975 – 1980 absolvoval štúdium na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, v odbore meteorológia – klimatológia. Téma jeho diplomovej práce bola: Podmienky výskytu, klimatografia a predpoveď búrkových javov v oblasti letiska Košice.

Od mája 1989 pracoval ako pracovník odboru výskumu úseku meteorológie SHMÚ, kde sa podieľal na spracovaní klimatologických prehľadov pre letecké meteorologické stanice SHMÚ, príprave prevádzkových postupov a pod.

V máji 1990 sa stal vedúcim oddelenia meteorologického zabezpečenia špeciálnej leteckej činnosti LMS s kompetenciami riadiť činnosť meteorologických staníc Nitra, Prievidza, Lučenec a Kamenica nad Čirochou, pripravovať produkty pre letecké špeciálne činnosti (pre poľnohospodárske letectvo a pod.).

Od roku 1997 pracoval ako špecialista – vedúci oddelenia predpovedí pre letectvo na letisku v Bratislave a od júla 2003 ako vedúci tohto oddelenia s novým názvom - oddelenie Leteckej predpovednej a výstražnej služby.

Od augusta 2013 pôsobí ako hlavný meteorológ Leteckej meteorologickej služby SHMÚ.

Jeho súčasným pracovným zameraním je:

- metodicko-odborné vedenie LMS, špecifikácia produktov a príprava pracovných postupov LMS
- podieľanie sa na príprave stratégie a plánov rozvoja LMS v oblasti vzdelávania zamestnancov LMS
- vykonávanie lektorskej a školiacej činnosti a overovanie spôsobilosti a získaných vedomostí zamestnancov LMS v pracovných funkciách asistent, meteorológ a prognostik
- podieľanie sa na tvorbe leteckých informácií do AIP SR
- spracovanie a príprava podkladov pre štúdie, posudky a expertízy, ktoré súvisia s meteorologickým zabezpečením civilného letectva na celoštátnej úrovni podľa pokynov a odporúčaní WMO a ICAO
- pripomienkovanie materiálov ICAO, WMO a EK/EÚ, ktoré súvisia s meteorologickým zabezpečením civilného letectva
- spolupráca pri tvorbe a pripomienkovaní návrhov zmlúv s dodávateľskými a servisnými spoločnosťami, ako aj návrhov zmlúv s užívateľmi leteckých meteorologických služieb.

Použité fotografie: <https://unsplash.com>

